

INGEZONDEN.

Helder, 26 Januari 1902.

Hooggeachte Redactie!

In de laatste aflevering van uw *Tijdschrift* (n°. 4, 25 Januari, blz. 195) deelt Dr. JENNY WEIJERMAN het volgende mede, doelende op een artikel van mij in het *Tijdschrift voor toegepaste scheikunde en hygiëne*, Deel V, blz. 19 (Sept. 1901), aangehaald door Dr. ENKLAAR in Deel II, n°. 20 van den vorigen jaargang van uw *Tijdschrift*:

„„Verder wil ik Dr. ENKLAAR er op wijzen, dat hij, door af te gaan op een referaat, in plaats van de oorspronkelijke verhandeling van CALMETTE en ROLANTS in de *Revue d'hygiène* te raadplegen, medewerkte tot de verspreiding van weer een andere onjuistheid. Hij haalt den volgenden zin aan over „de belangrijke onderzoekingen van CALMETTE en ROLANTS over het biologische reinigingsstelsel. *Te Verviers bleken de uitkomsten uit een bacteriologisch oogpunt onvolgende te zijn*”, enz. In het artikel van CALMETTE en ROLANTS staat echter geen enkele zin die aldus zou kunnen worden vertaald. Zij zou dan ook in strijd zijn met alles wat CALMETTE tot nog toe geschreven had. Blijkbaar is de zin ingevoegd door den Nederlandschen bewerker en geeft hij zijn persoonlijke opinie weer. Wat er echter mede bereikt wordt is dat velen — o. a. ook Dr. ENKLAAR — zullen meenen een uitspraak te hooren van CALMETTE en deze als een ernstig bezwaar tegen de biologische stelsels zullen gaan aanvoeren””.

Hetgeen ik in bedoeld artikel schreef was echter het volgende (blz. 19 en 20):

„„Uit een bacteriologisch oogpunt beschouwd was het resultaat niet voldoende, zooals uit het volgende tabelletje blijkt:

	Kanaal „des Usiniers”	Riolen	Mengsel (1 : 2)
Ruw rioolvocht	Meer dan 200.000 bacteriën per cM ³	160.000	190.000
Gezuiverd door 2 bacteriënbedden	125.000	110.000	130.000

Coloniën van *bact. coli* en vervloeiende bacteriën waren zeer talrijk en in „ongeveer even groote hoeveelheid aanwezig na als vóór de zuivering”.

Deze uitkomsten toonen aan, dat het biologisch zuiveringsstelsel, door middel van den septic-tank met een dubbele strooming over bacteriënbedden, te Verviers niet is toe te passen””;

terwijl de Heeren CALMETTE en ROLANTS het volgende schreven (*Revue d'hygiène* 1901, 677):

„„ Au point de vue de l'épuration microbienne, nos expériences prouvent que la richesse en germes de l'eau brute et de l'eau épurée reste sensiblement la même 1). La numération des microbes au sortir des lits bactériens, effectuée

1) De cursiveering is van CALMETTE en ROLANTS.

après cinq jours par la méthode de dilution en boîtes de Pétri, sur gelatine, nous a donné les chiffres suivants:

	Canal des usiniers	Égouts	Mélange $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{3}$
Eau brute	Plus de 200.000 bactéries par cent. cub.	160.000	190.000
Eau épurée par 2 lits bactériens	125.000	110.000	130.000

Les colonies de *bactérium coli* et de microbes liquéfians¹⁾ étaient extrêmement abondantes et en nombre à peu près égal avant et après l'épuration.

Ces résultats montrent que le système biologique par fosses septiques avec double passage sur lits bactériens aérobies ne peut pas être appliqué à Verviers””.

Het oordeel over de juistheid van de opmerking van Dr. JENNY WELJERMAN kan m. i. in verband met het bovenstaande gevoegelijk aan de lezers van uw *Tijdschrift* overgelaten worden.

Bij voorbaat dankzeggend

Hoogachtend

Uw Dw. Dr.

W. P. JORISSEN.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officieele verslagen, enz.

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Jan. l.l. zijn ingetrokken de besmetverklaringen van Rosario en Glasgow (in dato 30 Jan. 1900 resp. 4 Nov. 1901 besmet verklaard wegens pest) en van de havens der Fransche kolonie Senegal (in dato 18 Sept. 1900 besmet verklaard wegens gele koorts).

HUIZINGA.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Teringvrees. Dr. KNOFF, indertijd bekroond wegens zijn populaire verhandeling over tuberculose, komt in een geschrift, dat tot titel draagt *Phthiseophobia* tegen de overdrijvingen op, die zich bij de voorzorgsmaatregelen tegen tuberculose vertoonen. Niet alleen wordt aan de tuberculeuse vreemdelingen belet, in Amerika te landen, maar zelfs de landzaat kan slechts moeielijk toegang vinden in herstellingsplaatsen en wordt als een uitgeworpene behandeld (*Med. Record*).

Van denzelfden aard is het besluit van den gemeenteraad te St. Louis, die de aangifte van alle „ontwifelbare” gevallen van longtuberculose heeft ver-

1) De cursiveering is van CALMETTE en ROLANTS.